

Til Norges Bank

02.02.2023

Tilråkning om å avslutte observasjonen av Kirin Holdings Co Ltd

Sammendrag

I mars 2021 ble Kirin Holdings Co Ltd (Kirin) satt til observasjon etter kriteriet for alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner på grunn av selskapets forretningssamarbeid med det militære konglomeratet Myanmar Economic Holdings Public Company Limited (MEHPCL) i Myanmar.

Ved utgangen av 2022 eide Statens pensjonsfond utland (SPU) aksjer i Kirin for 1,68 milliarder NOK, tilsvarende en eierandel på 1,22 prosent.

Kirin er et japansk holdingselskap med flere datterselskaper som hovedsakelig har virksomhet innen produksjon av drikkevarer og farmasi. Selskapet var partner i to fellesforetak med MEHPCL. Militæret i Myanmar har begått ekstreme overgrep mot sivilbefolkningen i landet, blant annet minoriteten Rohingyaene. Etikkrådet mente at et forretningssamarbeid med MEHPCL innebar en høy risiko for å medvirke til grove overgrep fra militæret. Før Etikkrådet avga tilrådingen, opplyste Kirin at det vurderte å gjøre endringer i virksomheten sin i Myanmar. Etikkrådet anbefalte å sette selskapet til observasjon på grunn av usikkerhet om utviklingen fremover i tid.

Kirin har nå avsluttet partnerskapet med MEHPCL og har ikke lenger virksomhet i Myanmar. Rådet mener derfor at grunnlaget for observasjonen av selskapet har falt bort og anbefaler at observasjonen avsluttes.

Innhold

1	Innledning	1
	1.1 Grunnlaget for Etikkrådets vurdering	1
2	Bakgrunn	1
3	Etikkrådets observasjon	1
4	Etikkrådets vurdering	2
5	Tilrådning	2

1 Innledning

I mars 2021 ble Kirin Holdings Co Ltd (Kirin) satt til observasjon etter kriteriet for alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner i retningslinjene for observasjon og utelukkelse av selskaper fra Statens pensjonsfond utland.

Kirin er et japansk holdingselskap med flere datterselskaper som hovedsakelig har virksomhet innen produksjon av drikkevarer og farmasi. I Myanmar ble virksomheten drevet gjennom datterselskapet Kirin Holdings Singapore Pte Ltd. Dette datterselskapet var partner i to fellesforetak med militærkonglomeratet Myanmar Economic Holdings Public Company Limited (MEHPCL eller MEHL (Myanmar Economic Holdings Limited)).

Ved utgangen av 2022 eide Statens pensjonsfond utland (SPU) aksjer i Kirin for 1,68 milliarder NOK, tilsvarende en eierandel på 1,22 prosent.

1.1 Grunnlaget for Etikkrådets vurdering

I henhold til retningslinjene for observasjon og utelukkelse fra Statens pensjonsfond utland § 5 (7) kan Etikkrådet på bakgrunn av ny informasjon anbefale Norges Bank at beslutninger om observasjon eller utelukkelse oppheves.¹

2 Bakgrunn

Etikkrådets tilråding fra 2020

I Etikkrådets tilråding fra juni 2020 la Etikkrådet vekt på at Kirin, sammen med MEHPCL var partner i to fellesforetak, Myanmar Brewery Limited og Mandalay Brewery Limited. Kirin hadde en eierandel i begge selskapene på 51 prosent, mens MEHPCL eide de resterende 49 prosent. MEHPCL er et konglomerat eid og drevet av militæret og som genererer betydelige inntekter for militæret. Kirin har oppfattet MEHPCL primært som et pensjonsfond for veteraner i militæret.

Militæret i Myanmar har i mange år begått ekstremt grove overgrep mot sivilbefolkningen i landet. I august 2017, eskalerte situasjonen da militæret sette i verk såkalte «klareringsoperasjoner» rettet mot minoritetsgruppen Rohingya.

Rådet la vekt på at selskaper som opererer i konfliktområder, må være særlig aktsomme, og at et forretningssamarbeid med MEHPCL innebærer en høy risiko for å medvirke til alvorlige normbrudd. Rådet mente at Kirin ikke hadde utvist tilstrekkelig aktsomhet i valg av forretningspartner. Før Etikkrådet avga sin tilråding, opplyste selskapet at det vurderte å gjøre endringer i virksomheten sin i Myanmar, men at dette kunne ta tid. På grunn av tvilen om utviklingen fremover i tid for Kirins virksomhet i Myanmar, anbefalte rådet å sette selskapet til observasjon.

3 Etikkrådets observasjon

Siden Norges Banks beslutning om observasjon av selskapet, har Etikkrådet hatt jevnlige møter med Kirin. Selskapet opplyste tidlig at det ønsket å komme seg ut av samarbeidet med MEHPCL, men ikke nødvendigvis forlate Myanmar. Kirin arbeidet lenge for en slik løsning.

¹ Retningslinjer for observasjon og utelukkelse av selskaper fra Statens pensjonsfond utland:
<https://lovdata.no/dokument/INS/forskrift/2014-12-18-1793?q=retningslinjer+++pensjonsfond+++utland>

I februar 2022 meldte selskapet at det likevel ville trekke seg ut av Myanmar. I prosessen med å avslutte partnerskapet med MEHPCL ville selskapet vektlegge hensynet til de ansatte og deres familier.²

I juni opplyste Kirin at det hadde vurdert flere alternativer. Selskapet kom frem til at den beste løsningen var å overføre sin andel i fellesforetaket til Myanmar Brewery i form av tilbakekjøp av aksjer (*share buyback transaction*). På den måten kunne fellesforetaket avsluttes raskt, samtidig som ansatte som ønsket det, kunne beholde jobbene i virksomheten. Det var oppnådd enighet med MEHPCL om denne løsningen. Selskapet opplyste også at salget av Mandalay Brewery ville bli gjennomført på en tilsvarende måte.³

For Kirin var det gjennom hele prosessen vesentlig å sikre en best mulig behandling av de lokalt ansatte. I avtalen med MEHPCL ble partene enig om at ansatte skulle stå fritt til selv å velge fortsatt ansettelse, et forbud mot ufordelaktige endringer i lønn og andre forhold i ett år, og det ble gjort en avsetning tilsvarende tre måneders lønn for ansatte i bryggeriene.⁴

Den 23. januar 2023 informerte Kirin om at selskapet ikke lenger hadde virksomhet i Myanmar og at det hadde overført alle aksjene til Myanmar Brewery og Mandalay Brewery.⁵

4 Etikkrådets vurdering

Ettersom Kirin ikke lenger har et forretningssamarbeid med MEHPCL og heller ikke lenger har virksomhet i Myanmar, mener Etikkrådet at grunnlaget for observasjonen ikke lenger er tilstede.

5 Tiltrådning

Etikkrådet tilrår å oppheve observasjonen av Kirin Holdings Co Ltd.

Johan H.
Andresen
Leder

(Sign.)

Svein Richard
Brandtzæg

(Sign.)

Cecilie
Hellestveit

(Sign.)

Vigdis
Vandvik

(Sign.)

Siv Helen Rygh
Torstensen

(Sign.)

² Kirin Holdings, Withdrawal from the Myanmar Business, 14 February 2022, <https://pdf.irpocket.com/C2503/OMfg/VvCP/LpVE.pdf>

³ Kirin Holdings, (Progress of disclosed matters) Basic Agreement on Myanmar Brewery Limited Share Transfer, 30 June 2022, <https://pdf.irpocket.com/C2503/efCi/kzVe/oCjp.pdf>

⁴ Kirin Holdings, (Progress of disclosed matters) Completion of Myanmar Brewery Limited Share Transfer, 23 January 2023, <https://pdf.irpocket.com/C2503/fhjD/SQwA/Rcqj.pdf>

⁵ Se fotnote 4.